

Легенди за буквите

Тодор Лозанов

Тодор Лозанов

Легенди за буквите

Вместо предговор

Пред взора ти, любезни читателю, лежи една оригинална творба, която днес рядко може да се види. От нея лъха толкова патриотизъм, че той засенчва всички други нейни достойнства. А те не са никак малко.

Авторът Тодор Лозанов е поел тежкия кръст да ни разкаже в една отдавна забравена форма - и поетична, и песенна, и занимателна - как на нашето дребно земно кълбо са се родили толкова езици и толкова писмени белези за тях, че просто е чудно как и българската реч се е сместила там и как са се намерили умни и смели синове на един малък народ, за да закрепят в писмена и да остават за поколенията и нашата "родна реч омайна, сладка".

Избраната форма на легендарни разкази за още по-далечни във времето събития е тежко и отговорно дело. Ала то върви в истински синхрон с това, което Тодор Лозанов постепенно и умело ни разкрива чрез средствата, близки до Омировите древни разказвачи. Ясно, поетично, напевно - точно както са го вършили певците сред народа на древна Елада.

Днес не ще се намери някой бард да застане на площада и да разказва така, както Оракула на Лозанов реди поетични и интересни фрази пред младия събеседник, дошъл при него да научи толкова неща за езиците и специално за славянските и българските букви:

"Учителите Кирил и Методий
Приеха знаци нам познати
и заедно със българските букви
Б и Ж, и Ш, и Щ, и Ч, и Ъ голям, и Ь малък
те смесиха ги в азбуката нова,
та да изписват българските звуци ".

И още:

"Тогава философа мъдър
на-първо в азбуката А постави.
АЛЕФ" е всъщност името и древно,
а в превод от еврейски е "Учи се!"

(Легенда втора)

Разбира се, че не е възможно да се цитират всички подобни поетични места от книгата. Ала е достатъчно да се осъзнае,че в една поетична и ясна форма авторът излива научно доказани факти за различните писмености, за нашия език, за славянската азбука - или както поетът го е казал :

"Че и ний сме дали нещо на светът-
и на вси славяни книга да четат".

Тодор Лозанов продължава една позабравена традиция - със средствата на напевно-поетичното слово той възражда онова начало, което може да бъде наречено древно-гръцко-бардово-възрожденско, така познато ни от старинните свещени книги, па и от легендите на наши по-стари поети.

На добър час на тези "езикови" легенди !

Проф. д -р Стефан Брезински

Легенда първа

На родителите ми,
които ме закърмиха с любов към родния език

Автора

Приседнал край брега безлюден,
загледан в лунните лъчи,
дочух внезапно шепот странен
как чудни приказки реди.
Разказваха ми златните вълни,
разказваха ми за народи стари,
разказваха ми за изчезнали страни,
безброй легенди за рибари.
Несетно, без да подозирам,
пред мен изви се стълб от лунен прах
и на криле на мисли бързолетни
в пустинята край Нил се озовах.
А там, разпънал шатра разноцветна,
Оракулът сред пясъка седи
и в спомени за свойте йероглифи
проклина бъдни и предишни дни.
Но щом видя пред него да заставам,
откъсна взор от речните вълни
и почна разказа си стародавен
пред мене без умора да реди.
— Ела,ела и влез във шатрата, момче,
че страшна буря приближава.
Присядай и кажи защо годините
при мен те пращат?
— На времето си вестоносец млад съм
и в разговори с теб аз искам да науча
легендите за свойте писмена.
Оракуле, от тебе искам още да узная
къде, кога и как е почнала да пише букви
човешката ръка.
— Така да бъде ! Всичко ще узнаеш.

Ще почна разказа си тъжен
за мойта бедна и изстрадала страна.
В Египет сме, момче,
където черна нощ се спуска
предсказана във книгите свещени.
Свободните ни дни са преброени
и йероглифите, от мене сътворени,
във мъртви знаци скоро ще застинат.
На друг език народът ще разказва
за миналата слава на Египет.
В легендите за нас ще споменават
с добро ли, зло ли - времето ще каже.
Отново злият Маг се е развихрил
и семето на злото разпилява.
Космическият змей Апопис идва
от тъмните води на Хелипопол.

Във свята дружба двамата се клели
Бог Ра със ладията да погубят.
— Защо си сигурен във ваш'та гибел?
— Видял ли си напролет скакалците
как нивите налитат на орляци?
Видял ли си как гладни лешояди
на мърша във пустинята се спускат?
Така и римляните озверели
решили са Египет да разкъсат.
— Какви са тези ужаси?
Кому е нужна таз жестокост?
— Империята римска е в опасност
и с меч, и с кръст решил е Теодосий
насила християнска вяра във Египет да насажда.
Във тези намерения жестоки
Великият Магьосник му помага.

— За император Теодосий зная,
но кой е този що във помощ нему се явява?
— Близнаци сме с Великия Магьосник,
от гръд една засукали сме мляко,
постелята делили сме по равно
и хляба си изкарвали сме честно.
— Не те разбирам! По - ясно говори ми!
— Враждата ни започна от години,
а братството далече преди нея.
— Били сте братя?...
И той на пътя ти застава?
— Послушай, момко, разказа ми продължава.
Веднъж със брат ми бяхме в път далечен
и случи се сред чуждо племе да попаднем.

Посрещнаха ни хората със радост,
гостиха ни сърдечно, до насита,
и в разговор със нас скръбта си споделиха.
Крадци край селото се появили
от друго племе непознато.
Отмъквали им царевица, птици.
Изкараното с труд през дните знойни
отвличали във нощите студени.
Съвет поискаха тогава
от тази напаст как да се избавят.
— И как помогнахте на тези хора?
— Решихме с брат ми със символи
да си послужим.
— Защо?
— Защото труден бе езикът им незнаен.
— Кажи, кажи, Оракуле, какво се случи?

— Накарахме ний наш'те домакини
да ни покажат пътя до селото,
коварните крадци по който тайно
плячката отмъкват.
Щом слънцето се скри зад хоризонта
и чудната богиня на нощта Мехурт
звездици сребърни в небето пръсна,
поехме по пътека песъчлива,
която до полето ни отведе.
Поспряхме се и бързо преценихме.
Откършихме върбова права клонка.
Всред пътя я поставихме напреко.
До нея сложихме пера от птица,
стрела със връх отровен, царевица.
— Нима със тез предмети странни
решихте спора със крадците?
— Със брат ми всичко точно преценихме.
Предметите не бяхме още подредили
и ето че злодеите пристигат.
Огледаха ни с явно любопитство.
Поспряха се пред знаците чудати
и впуснаха се в спор те помежду си.
По-смелите подритнаха перата,
а мъдрите посочиха стрелата.
Не трая дълго спорът им.
Разбраха.
Крадат ли царевица, жито, птици-
стрела със връх отровен тях ги чака.
Така спасихме наш'те домакини
без капка кръв да се пролее.
— Запазихте ли чудните предмети?

„Рабош" – всеки го от хората край
Голямата планина

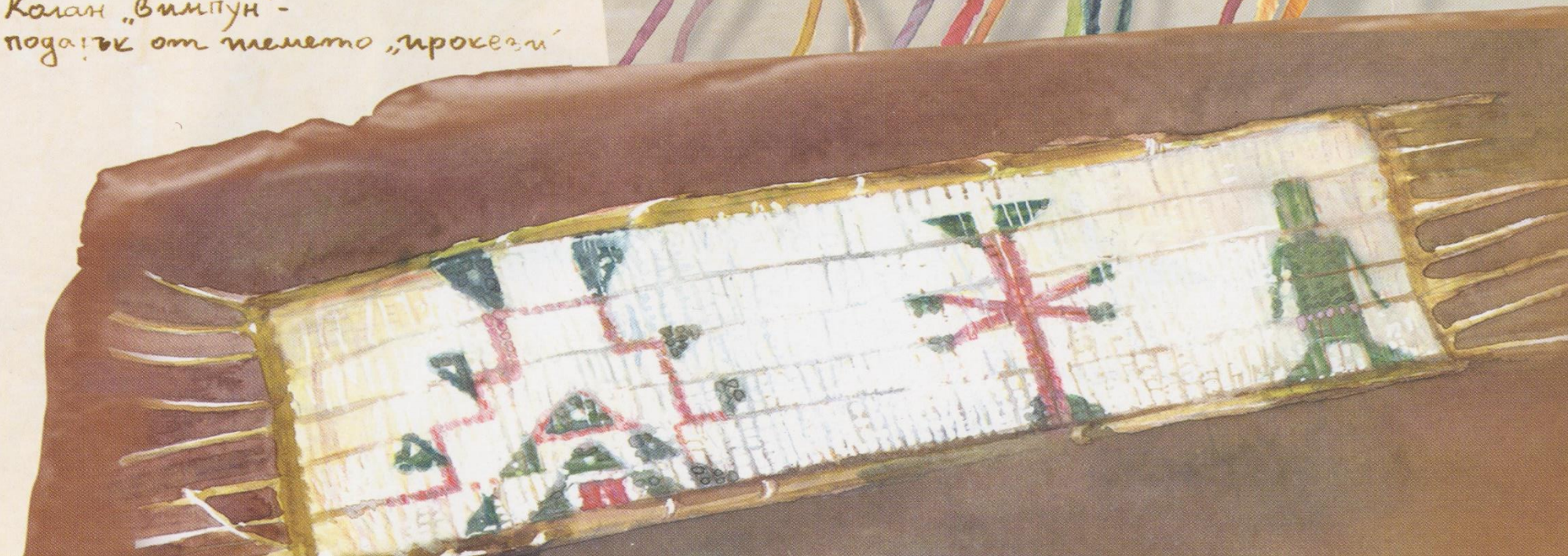
— Запазихме и тях и много други,
които с брат ми сме подбрали
при срещите ни с племена далечни.
От векове с любов ги съхранявам,
та хората след време да научат
как всичко е започнало от рано.
Ела и виж!
— Това е чудо! С предмети да си служат
за разговори помежду си !
Започна разказа си със стрелата,
но моля те, за други разкажи ми.
— Рабош е старото предметно средство,
с което хората и днес си служат.
Дърво, което се разцепва лесно.
Леска, върба, топола или друго
е служило за водене на сметки.

Разрязвали са пръчката напреко
и с нож белязали са равни знаци.
Едната част остава във длъжника,
а другата търговецът запазва.
Така рабошът служил е най-вярно
на всеки да напомня за предмети,
що следва да получи или върне.
От други племена разбрахме,
че те със върви прости
уреждат помежду си
свойте честни сделки.
На връв, опъната хоризонтално,
навързвали отвесно върви с възли.
По цвят и дължина са те различни.
Писмото си наричали " кипу".
А ето тука са коланите "вимпум".

Възлово писмо „кипу", предаде ми го човек от земите около Куско

Колан „виипун" -
подарък от племето „прокеги"

Ароко
Наберих го прилепето
„Га-ти" - източно от Нил -

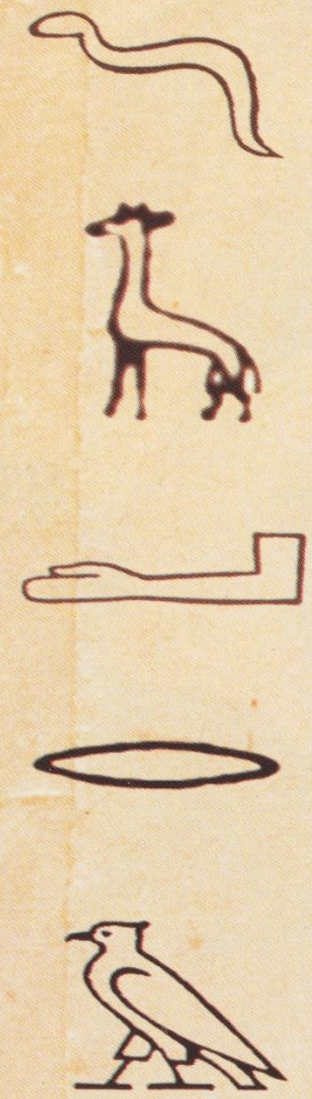
Със тях изпращали посланията спешни.
Изплетени са те от морски раковини
и са нанизани на нишки разноцветни.
— Защо пък разноцветни?
— Защото всеки цвят си има своя смисъл.
— Кажи ми черният какво е предвещавал?
— Коланът черен вест е за война.
— А белият?
— Послание за мир е известявал.
— А тези тук въжета?
— Това е негърско писмо "apoko".
Със него негърските племена
при спор общували са помежду си.
— Защо от хората ги криеш?
— Не бързай, момко!
Разказът ми тъжен продължава.

След дълго скитане в страни далечни
завърнахме се с брат ми във Египет
по заповед на фараона мъдър.
Посреща ни владетеля със радост.
Разпита ни за другите народи
и после заповяда да покажем всичко,
което сме събирали с години.
Зарадва се на странните предмети,
които му показахме със брат ми
и пожела в двореца да останем
със знанията свои да му служим.
— Мъдрец е бил владетелят ви славен.
Прозрял е силата вълшебна
на вашите открития велики.
— Мъдрец, ти казваш, бил е ...
Велик владетел беше.

Награди ни раздаде фараонът,
а гордите жреци на богът Птах
приеха ни във свойто тайно братство.
Не знаехме за помислите им потайни.
Отпосле ги научихме със брат ми.
Отведоха ни в храмовете стари
и срещи с хората ни забраниха.
Не даваха народа да научи
за тайнството на странните предмети.
Във труд усилен, в спорове с жреците
изнизваха се дните неусетно.
Внушаваха ни знатните от храма,
че нашите открития велики
във строга тайна те ще пазят.
Повярва брат ми на жреците строги,
че трябва само знатните в Египет
с откритията наши да се ползват.
Но несъгласен с техните наредби,
аз тайно се приготвих да избягам.
За тези планове на брат си доверих се,
но той отказа с мен да разговаря.
— Така ли почна спорът ви със него?
— За жалост истина е, момко.
И спорът ни и всичките беди,
които от години ни преследват,
са плод на нашите раздори.
Във храма аз не исках да остана.
Изчаках да започнат тайните обреди,
с които богът Птах се възхвалява,
и скрит от тъмнината непрогледна,
напуснах святата обител тихо.

Клинописни знаци върх
Върху глинени плочки
оставя я при мен
Търговец от Лагаш

Изобразителни
йероглифи

Далеч от погледите на жреците
под парещото слънце на Египет
заселих се във тази бедна шатра.
В подобие на чудните предмети,
с които досега те запознавах,
започнах йероглифи да рисувам.
За пример ми послужи
и клинописното писмо,
което срещнахме в Шумерия богата.
Шумерите на глинените плочки
изписвали са свойте знаци.
И аз с тръстиково перо и туш от сажди
рисувах образите скъпи,
на наш'те йероглифи.
Най-първо изрисувах търпеливо
изобразителните йероглифи.

Те точно думата изобразяват :
змия, жираф, ръка, уста и сова.
След тях рисувах символични йероглифи.
Перото означава справедливост.
Пчелата трудолюбие показва.
— А тези тук?
— Това са фонетични йероглифи
— Но те на азбуката ни приличат.
— Да.Вярно.Приликата е голяма.
Най-първо финикийците приеха
във азбуката си и наши йероглифи,
за да изписват свойте букви.
— А другите народи как разбраха
за азбуката финикийска?
— Преди години корабите бързи
на Финикийската държава мощна

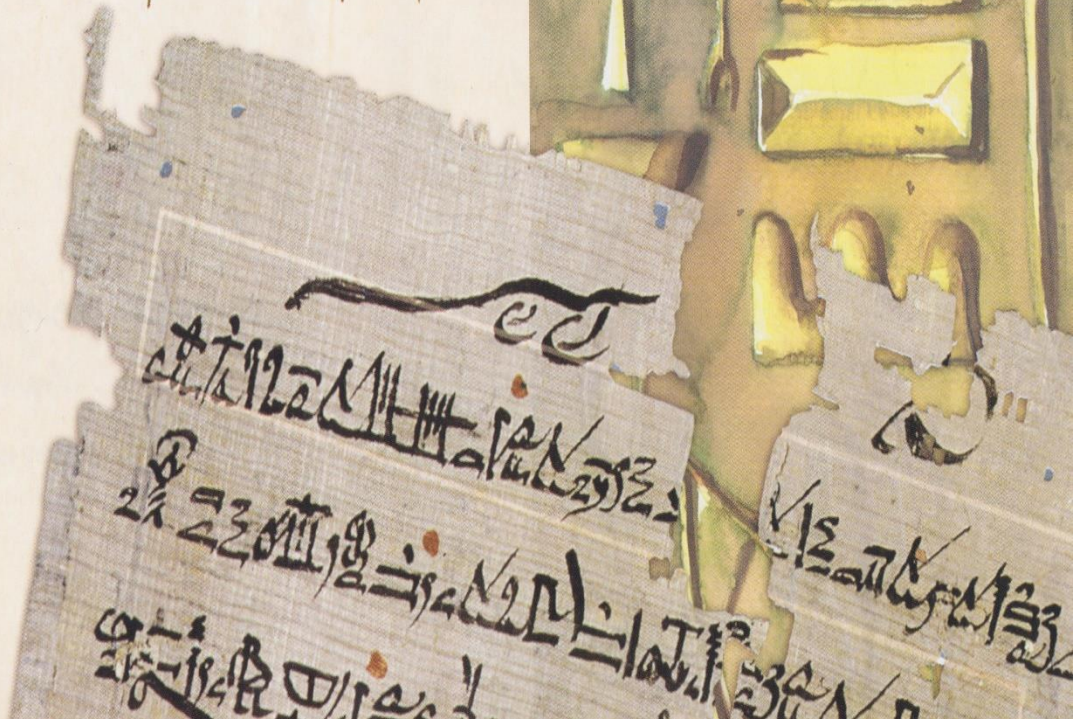

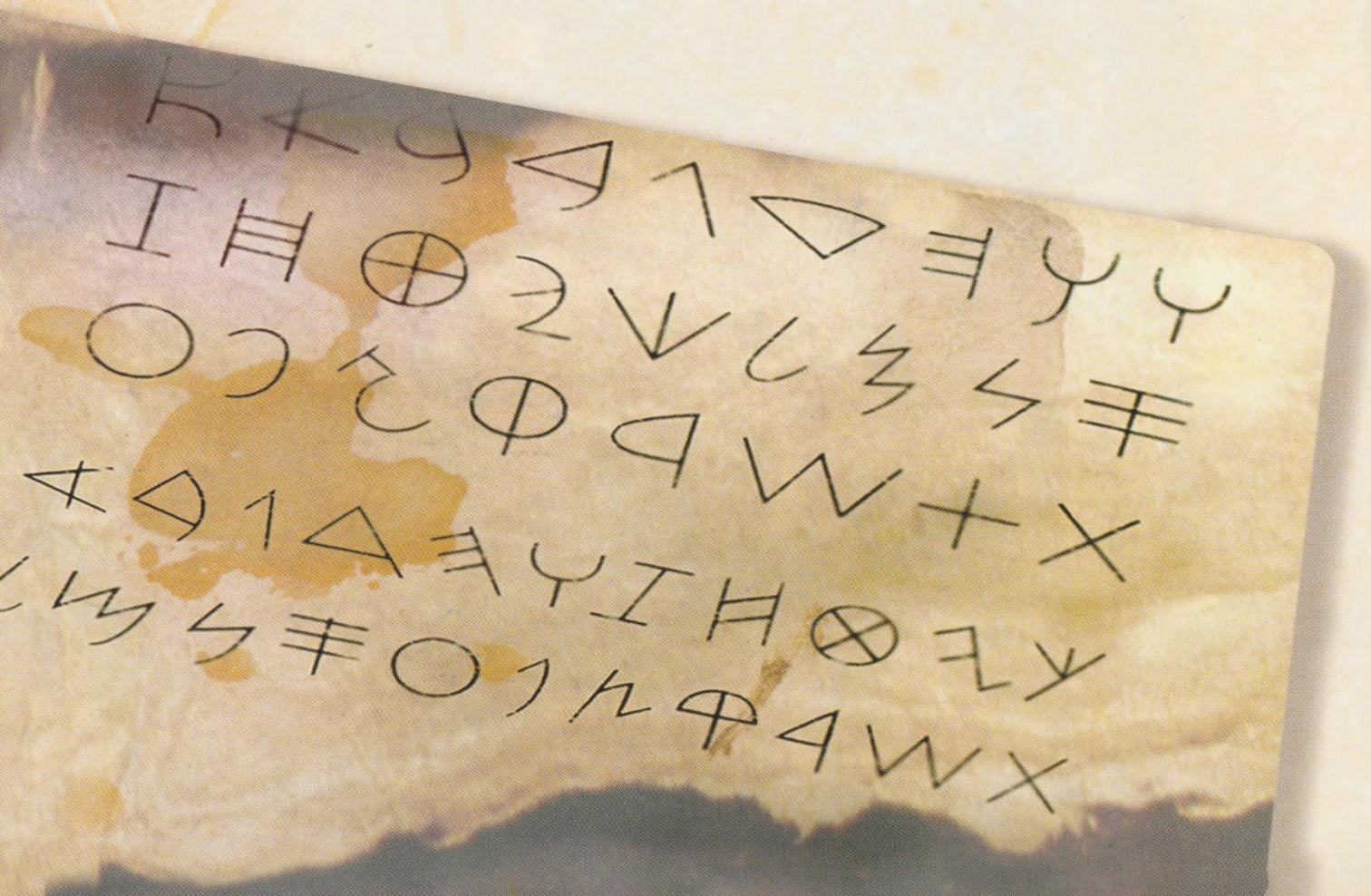
В тази елипсовидна рамка наречена "картуш"
е написано името Клеопатра

Фонетични йероглифи

Малка кутия за „писало"

Финикийска азбука –
намерих тоя дълбок
след буря в морето

кръстосваха из близките морета.
При разговори с гърци, със латини, със евреи
моряците от флотата могъща
на финикийските търговци горди
разказвали за буквите свещени,
с които списвали те свойте книги.
Така от азбуката финикийска
роди се гръцкото, латинското,еврейското писмо.
— Защо тогава римляните искат
писмото и религията си в Египет да наложат?
— Преди и тази истина да чуеш,
за император Теодосий ще разкажа.
Със брат ми, както казах, бяхме в спор.
Веднъж нахлу във бедната ми шатра
и с упреци нахвърли се върху ми:
"Наивник си!
С откритията ни велики можеш
безброй богатства да получиш,
а ти на простолюдието си разкрил
това, що само боговете знаят!
Не се сърди на никого, човече!
Сам участта си тежка призоваваш!"
— А, после?
— Брат ми ... Той...
— Той какво?
— На римляните ме предаде ...
Отведоха ме римските войници
в дворци от мрамор,
тънещи във злато
и с присмехи нахвърлиха се те
върху ми.
Сам Теодосий разпита проведе:

"Три смъртни гряха си извършил, старче!"
"Да чуя обвиненията, Василевсе!"
"На простолюдието ти разкрил си
вълшебството на знанията тайни."
"Добри са твойте тайни съгледвачи.
Заслужили са златните монети."
"Нима съгласен си със мойте думи?"
"Пред теб не мисля нищо да отричам."
"Изпращаш се на кладата, човече!
Сред огъня ще свършиш в страшни мъки !"
"Не ме плаши ти с огън, Василевсе!
На нощните крадци е той преграда,
и светлина на хората дарява."
"На меч словата ти наподобяват.
Не са нелеп брътвеж на беден скитник,
а дързък отговор на смел противник."

"Не се сърди, Владетелю могъщи!
Не ме кори за дръзките ми думи,
но словото със меч недей сравнява.
"Поуката ти мъдра ще приема,
ако докажеш в спор със мене, старче,
че вярно е, което ме съветваш."
"Словата са велика сила, Василевсе,
а с меча можеш само зло да сториш."
"Чрез меч величието се постига,
а не посредством проповеди дълги."
"Не съм облечен във доспехи тежки
и меч през кръста си не съм препасал,
а ти от думите ми се страхуваш."
"Народа срещу мен бунтуваш."
"Но не чрез меч, а с проповеди честни.
"О, спри!

Заразата от тебе тръгва, старче,
и трябва с меч и огън да я спра."
"С владетели това се случва често.
Във залез щом западнете, със ярост
изваждате от ножницата меча.
Изгарят папирусите стари
и в страх държите хората невежи.
Но запомни от мен, Владетелю могъщи!
Във пламъците чезнат ръкописи,
на кладата захвърлени със злоба,
ала от пепелта се раждат нови."
"Ей, стража!
Отведи го незабавно!"
— Така приключи спорът ни със Теодосий.
На присмех и обиди бях подхвърлен
от хората на императора жесток.

— А, брат ти?
Той какво направи?
— И днес той семето на злото разпилява.
Видя с наслада моите йероглифи
на кладата сред пламъци да чезнат.
— В легендата ти злото побеждава?!
— О, не!
С йероглифите, що финикийците приеха
на свята служба в азбуката своя,
аз хвърлих чуден мост през вековете,
за да научат всички по земята
легендите за стари писмена.
Върви, момче!
Отново в бъдещето ще се срещнем.

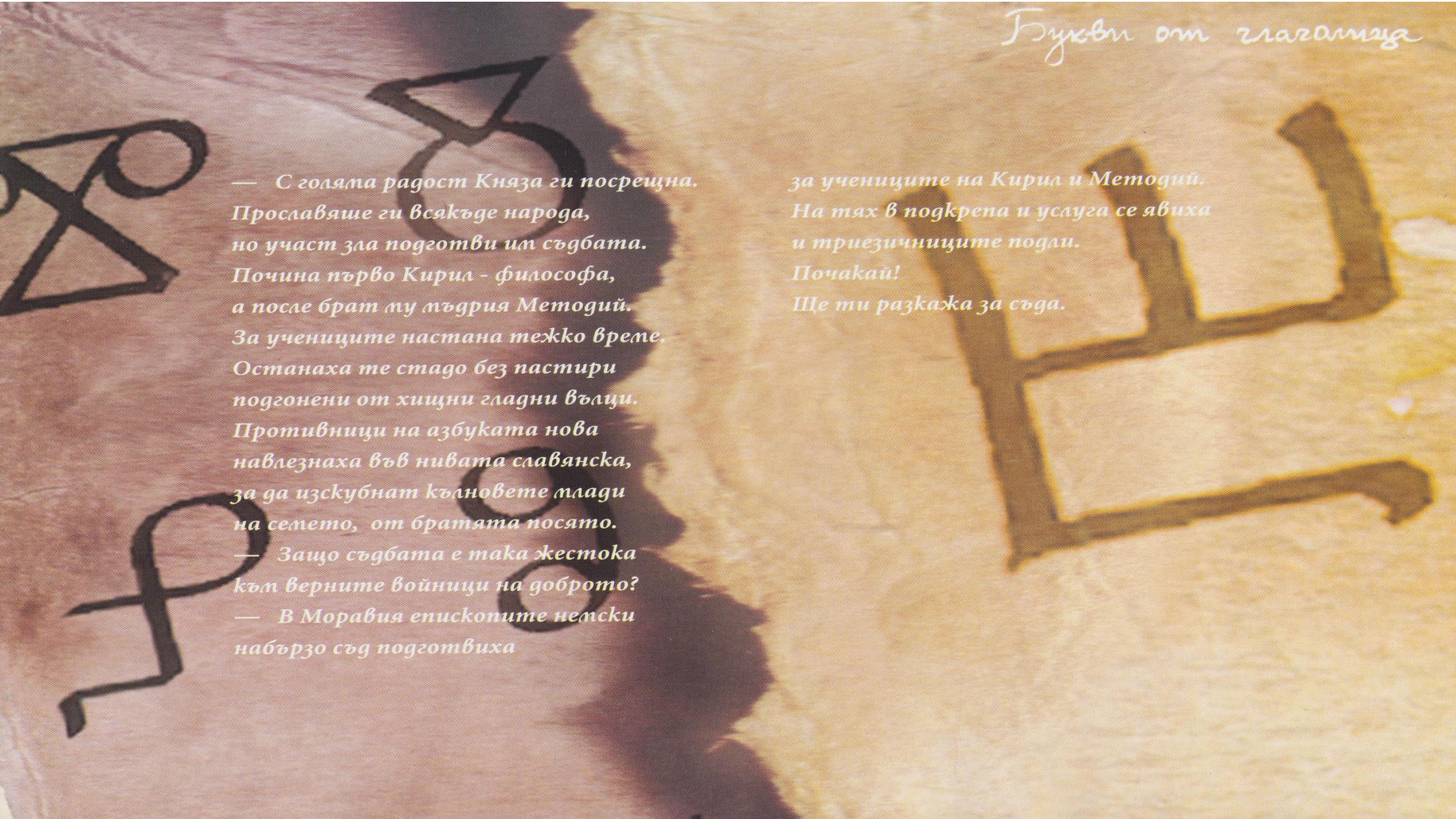

Легенда втора

Не ме излъга гордият Оракул.
Не бе забравил своите слова,
понесъл мъдростта през вековете
в одежди бели, дългополи
пред мен отново той се озова.
— Здравей, момче !
Ти верен поданик на точността си
и жаждата ти за познания
отново двама ни събра.
— Оракуле, със нетърпение очаквам
да ми разкажеш с думи прости,
кога и как възникват
българските писмена.
— Не се вълнувай!
Ела да влезем в тази пещера.
Във нея подредил съм всичко,
което през годините за буквите събирах.
В началото от азбуката гръцка
учителите Кирил и Методий
приеха знаци нам познати
и заедно със българските букви
Б и Ж, и Ш, и Щ, и Ч, и Ъ голям, и Ь малък
те смесиха ги в азбуката нова,
та да изписват българските звуци.
Тогава Философа мъдър
най-първо в азбуката А постави.
"Алеф" е всъщност името и древно,
а в превод от еврейски е : "Учи се!"
— На първо място Константин я е поставил
към разум българите тя да води.
— Но други бяха плановете тайни
на мъдреците от Константинопол.

Изпратиха учителите славни
да идат във Моравия далечна,
за да помогнат те на Ростислав
в борбата му със западните сили.
— Преследвали са скрити замисли
на Михаил съветниците тайни.
— Кажи какви са, ако ти ги знаеш!
— Не зная!
Навярно хитрост византийска?
— В България Борис покръсти всички,
които са под скиптъра му славен.
С религията християнска той поиска
държавата си силна да предпази
от упреци на другите народи,
че варвари са българите горди.
— Византия религия на българите даде.
— Посредством нея и езика гръцки,
със който в църквите се проповядва.
От височайшите в Константинопол
Борис поиска азбуката нова,
за да разбират всички от народа
това, което в църквите се служи,
но те изпратиха в Моравия далечна
учителите Кирил и Методий
за елинска култура да се борят.
— Сега разбирам ...
Така решили са в Константинопол -
с една стрела две птици да убият.
Изпратени в Моравия далечна
германското влияние да спрат,
а българите пак без букви да останат.
Добре ли ги посрещна княз Ростислав?

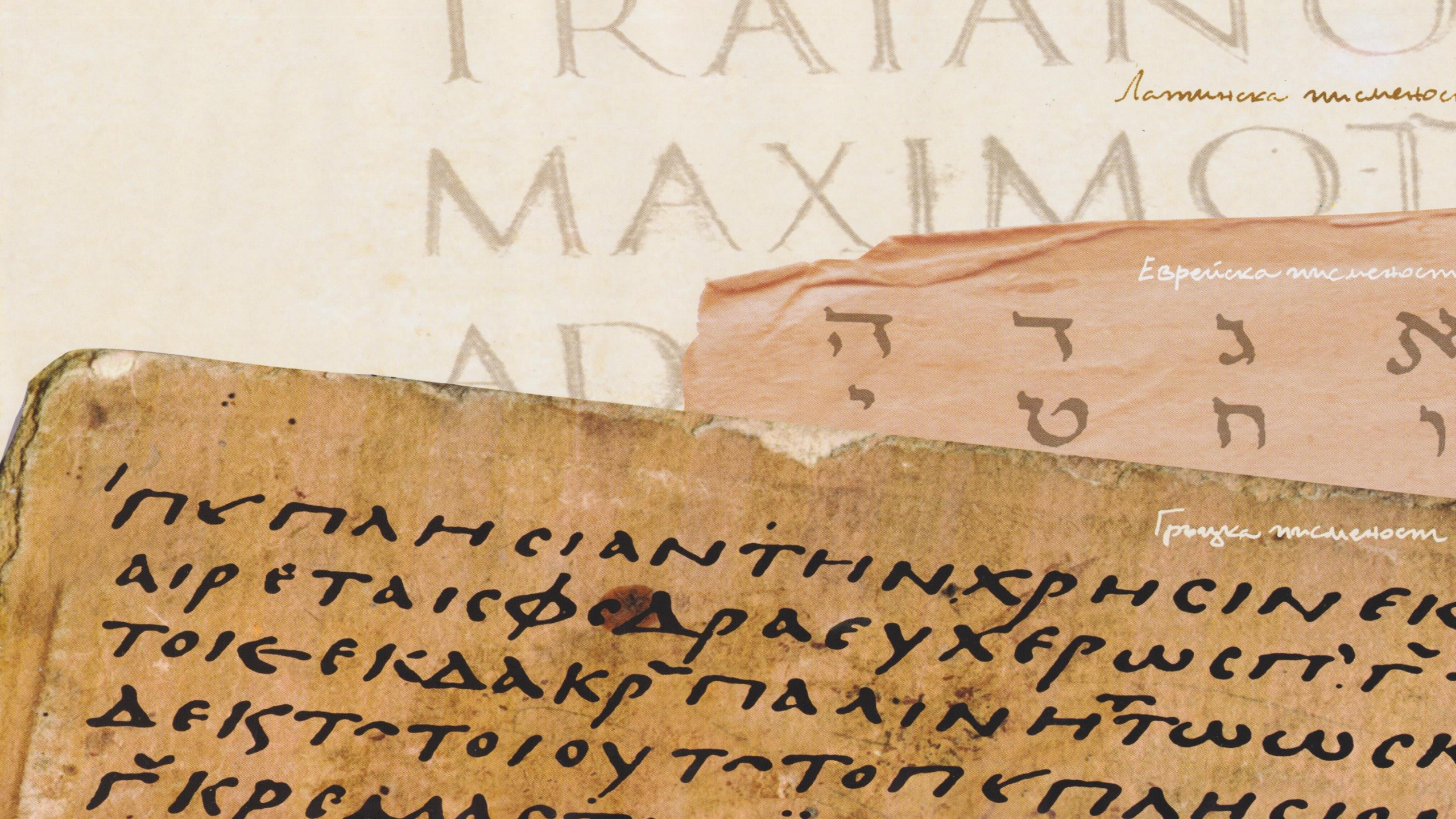
— С голяма радост Княза ги посрещна.
Прославяше ги всякъде народа,
но участ зла подготви им съдбата.
Почина първо Кирил - философа,
а после брат му мъдрия Методий.
За учениците настана тежко време.
Останаха те стадо без пастири
подгонени от хищни гладни вълци.
Противници на азбуката нова
навлезнаха във нивата славянска,
за да изскубнат кълновете млади
на семето, от братята посято.
— Защо съдбата е така жестока
към верните войници на доброто?
— В Моравия епископите немски
набързо съд подготвиха
за учениците на Кирил и Методий.
На тях в подкрепа и услуга се явиха
и триезичниците подли.
Почакай!
Ще ти разкажа за съда.

Легенда трета

От разказа на мъдрия Оракул
по тялото ми тръпки ме побиха.
Нечувана жестокост проявили
епископите немски
към учениците на Кирил и Методий.
Измъчвани в подземия дълбоки,
оставени били без хляб, без капчица вода
с привързани очи, за да не виждат
ни дневна, ни духовна светлина.
Мъчителите искали да смажат със жестокост
на учените люде гордостта.
Епископът на Рейн побързал
на съд нещастниците да изпрати.
Във залата, изпълнена
с епископи, попове, черноризци
въвели оковани със вериги
измъчените ученици на Кирил и Методий.
Съдът отправил обвиненията тежки :
— Кажете ни защо петните
Божията вяра с образите си неверни?
Кажете кой създаде азбуката нова ?
С апостолите го сравнете.
Кажете книгите ви кой преведе?
За нас не са преведени от Бога.
Не са били и изначални.
На вас известни ли са ви, кажете,
Езиците, с които Бога славим ?
Известни нам са гръцкия, еврейски и латински.
Въпросите ни прями чухте.
За точен отговор се пригответе
Тогава Климент - най-достойният от учениците
на Кирил и Методий, отговорил.

— Със отговорите си сме готови,
защото всичко можем да докажем.
Но ние с вас не сме съгласни.
Така говорят господари с роби,
а знайте с вас сме вече равни.
Създателят на азбуката ни е Константин -
наречен Кирил философ.
И книгите ни той преведе
със брат си мъдрия Методий.
Не са апостоли, а честни земни хора.
Защо славяните без писменост да бъдат?
Не пада ли еднакво дъжд за всички?
И слънцето не свети ли за всички!?
И пак ви питаме:
Защо славяните без писменост да бъдат ?
Или в покорство искате да ни държите ?

— Прекратете тази ерес!
Светата църква тук се заклеймява!
Анатема за учениците на Кирил и Методий!
От църквата ги отлъчете!
И пак гласът на Климент прокънтял.
— Веднъж на Константин въпрос задали :
"Защо си толкоз потен, Философе ?"
"Защото спор с невежи хора водих."
Така отвърнал Филисофа мъдър.
— Престанете!
На кладата хвърлете
книгите славянски!
А учениците във робство се изпращат !
И нека във забвение да тънат !
Анатема!
Анатема!

Латинска писменост
Еврейска писменост
Гръцка писменост

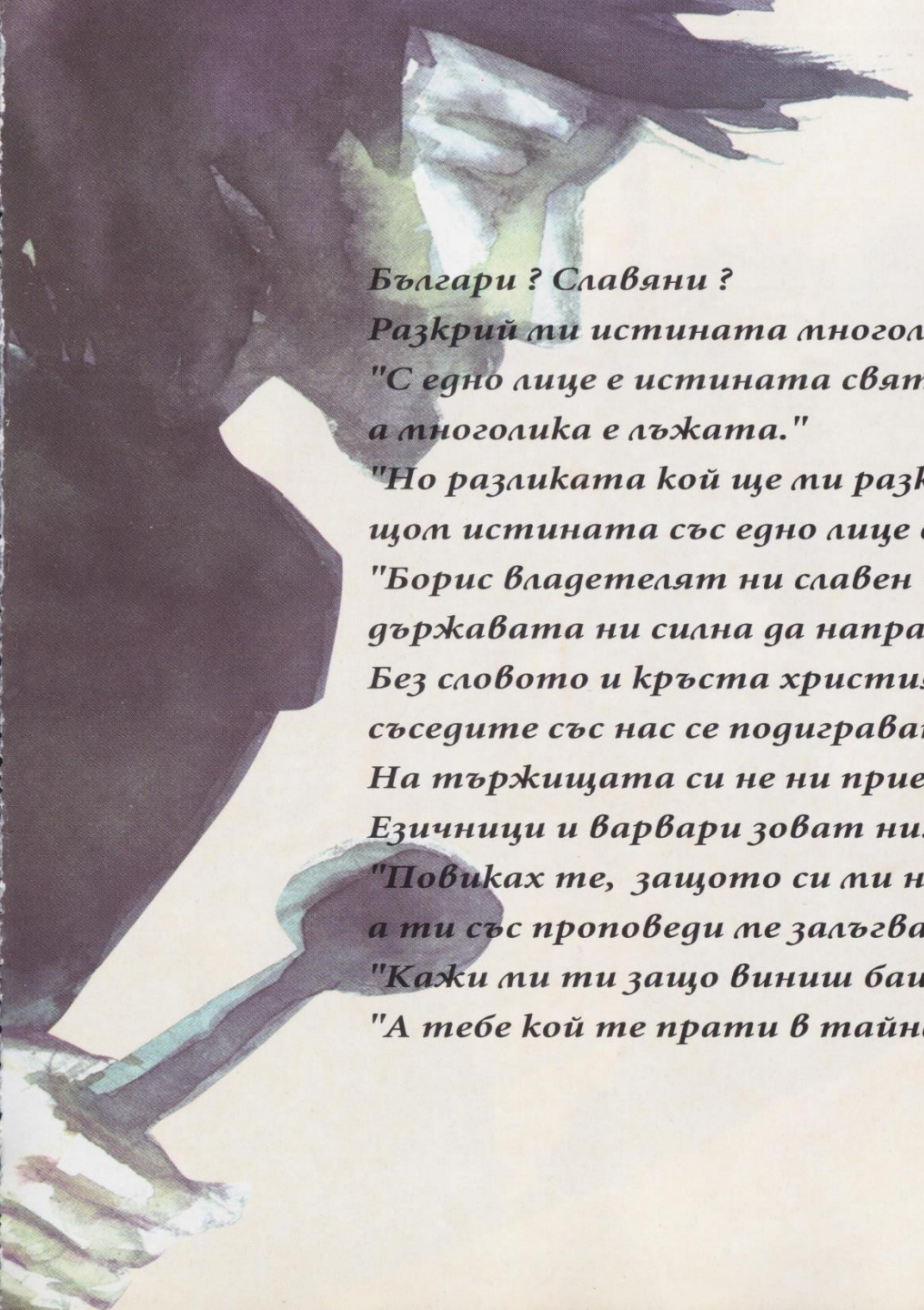
Анатема!

С проклятие завършил този ден
за учениците на Кирил и Методий.
Едни изгнили във тъмници
на тържища продали други,
а трети плячка станали на зверове.
След дълго странстване в страни далечни
до българския стан
със сетни сили се добрали
останалите живи ученици:
Наум и Сава, Климент, Ангеларий -
достойни, доблестни мъже.
За участта им щом научил
със почести ги срещнал княз Борис.
Със тяхна помощ българите горди,
във непосилен труд и постоянство
унищожили страшната заблуда
на триезичниците подли
за богоизбраните езици
и с азбуката нова,
изхвърлили я като плевел
от запустялата народна нива.
Със словото и кръста християнски
престанали езичници и варвари да ги зоват.

Легенда четвёрта

Оракула не спря да ме превежда
през времената бързотечни.
За размисли над писмената
престолна Плиска ни събра.
— Тръгни в годините със мен, момче!
Добро и зло отново ще се срещнат.
Решил е Магът тайно да изпълни
заканата, изречена със злоба,
и както с йероглифите постъпи,
така и българските букви иска
във мъртви знаци да превърне.
— С какво заплашва българските букви
Великият Магьосник - твоят брат?
— Приел е образа на Владимир - Расате.
— Синът на българския Княз Борис?
— Така е! Прикрит във тъмнината нощна
очаква свойте съмишленици тайни
и иска в бой срещу баща си да застане.
Изчакай тук във храстите прикрит
на разговора ни финала да узнаеш.
Като монах пред брат си ще застана.
"Такава нощ се помни дълго, Владимире."
"За злите духове прекрасно време."
"Не бой се ! Бог е с нас! Ще ни помага!"
"И Бог и Тангра ..."
"Все още ли на Тангра се надяваш?"
" А ти ?"
“Покръстени сме. Вярваме в Христос !"
"На меча вярвам аз,
а не на твоя Бог
Кажи ми честно, без да го усукваш:
Какви сме ние ?.

Българи ? Славяни ?
Разкрий ми истината многолика."
"С едно лице е истината свята,
а многолика е лъжата."
"Но разликата кой ще ми разкрие
щом истината със едно лице е ?"
"Борис владетелят ни славен иска
държавата ни силна да направи.
Без словото и кръста християнски
съседите със нас се подиграват.
На тържищата си не ни приемат.
Езичници и варвари зоват ни."
"Повиках те, защото си ми нужен,
а ти със проповеди ме залъгваш."
"Кажи ми ти защо виниш баща си ?"
"А тебе кой те прати в тайната обител?"

В безплодни спорове се впускаш, Владимире.
Дойдох да те изслушам,
а не за участта ми да се каеш."
"Та твойта участ сполетя народа."
"Не, Владимире! Не говориш вярно!
Съдбата си заслужих справедливо.
Години само с вятъра говорих
и сам разбрах аз грешките си стари.
Навремето на Княза не повярвах,
защото късогледство ме гнетеше."
"И ти изпаднал си в заблуда.
Борис народа ни към гибел тласка.
Това го казвам аз - синът му.
Забравили сме старите обреди,
а кара ни на кръста да се молим."
"На нашия народ Христос е нужен,

за да е в крак със другите народи.
Таз истина Владетелят прозрял е
и ние трябва вярно да му служим."
"О, не!
За проповед не те повиках!"
"Разбирам.
Спорът ни ще е безплоден."
"Безплоден е !"
"Но спри се, Владимире!
Чуй народа!
Той честно служи на баща ти
и Княза щедро нему се отплаща.
Със писменост дари България Борис.
На Кирил и Методий учениците посрещна,
за да ни учат с букви да си служим.
Поспри се!
Погледни!
Зората пръска свойте багри
и мрака бърза да се прибере.
Народът се пробужда, Владимире!
Към него пращам, към народа
на Кирил мъдрите слова:
"Слушай цял славянски народе!
Слушай сега с целия си ум!
Слушай словото, защото от Бога дойде!
Словото, което кърми душите човешки.
Словото, което крепи сърцата и умовете.
Словото, подготвящо да познаем Бога.
Както без светлина не ще има радост за окото,
което вижда цялото Божие творение,
но всичко за него не е ни хубаво, ни видимо,
така не ще познае радост и всяка безкнижна душа,

която не вижда добре Божия закон,
писания, духовния закон.
Законът, който вижда Божия рай.
Кой слух, който не чува
тътена на гръмотевицата, се бои от Бога?
А как ноздрите, които не миришат цвета,
ще разберат Божието чудо?
А устата, която не чувства сладостта,
прави човека като камък.
А повече от това - безкнижната душа
мъртва се явява у хората.
А това всичко ние, братя, като разбираме,
даваме ви нужния съвет,
който ще отлъчи хората от скотския живот и похот,
та да не би вие, като имате ум непросветен
и като слушате словото на чужд език,
да го чувате като глас на леден звънец.
Голи са без книги всички народи,
не можейки да се борят без оръжие
с противника на нашите души."

След срещите ми с мъдрия Оракул
отново на брега се озовах.
От дългите ни разговори с него
велика истина разбрах.
На кладата изпепеляват книги
и пак от пепелта се раждат нови.
Искрата хвърлена от братята велики
в буен огън тя и днес гори
опожарявайки невежество и подлост.
Не сетно съм застанал на брега
в размисъл за времената бързотечни
и този кръстопът на бъдни срещи
отново знам, че ще ме призове.
И щом Оракула пред мене се яви
в мисията му велика ще го следвам,
да не засенчва залез и омраза

Великата искра на добротворство
народите, която оплодява
в делата им чертаещи безсмъртие.

Азбучен показалец

АНАТЕМА - Църковно проклятие, отлъчване от църквата.

АНГЕЛАРИЙ - Ученик на Кирил и Методий.

АПОСТОЛ - 1.В евангелието - всеки от дванадесетте ученици на Христос изпра-тен от него да проповядват учението му;
2. Лице, което се е отдало в служба на някаква идея.

АПОПИС - Космически змей споменаван в Египетската митология.

АРОКО - Негърско предметно писмо.

БОГ ПТАХ - Египетски Бог на познанието.

БОГ РА - Върховен египетски Бог.

БОГ ТАНГРА - Езически Бог на българите преди покръстването.

ВЕЛИКОМОРАВИЯ - Държава граничеща с България по време на княз Борис.

ВИЗАНТИЯ - Източна Римска империя със столица Константинопол.

ВИМПУМ - Предметно писмо използвано от племето "ирокези".

ГЛАГОЛИЦА - Първата старобългарска азбука, създадена от Константин - Кирил и използвана в миналото от българи, хървати, моравци и други славяни

ГЛИНЕНИ ПЛОЧКИ - Плочки, които са служили за клинописно писмо използвано в древна Шумерия.

ЕПИСКОП - Висш християнски духовник / *помощник или заместник на митрополит у православните, глава на по-голяма църковна област у католиците и протестантите/.*

ЖРЕЦ - Езически свещенослужител.

ЙЕРОГЛИФИ - 1.Фигурни писмени знаци от идеографското писмо, главно в древния Египет;
2. Загадъчни, неразбираеми или нечетливи писмени знаци.

КИРИЛИЦА - Една от двете старобългарски азбуки (*възникнала главно върху осно-вата на гръцкото уставно писмо)* с която днес си служат българи, руси, сърби, украинци, белоруси и др.

КАРТУШ - Знак за име използван в древен Египет.

КИПУ - Предметно писмо.

КНЯЗ - В миналото у славяните и някои неславянски народи - владетел, ръководител на държавата.

КНЯЗ БОРИС - Първият български княз. Покръства българите. Въвежда славянската писменост в България.

КОНСТАНТИНОПОЛ - Столица на Византийската империя.

КНЯЗ ВЛАДИМИР- РАСАТЕ - Син на княз Борис. Български княз /889г.- 893г./.

КНЯЗ РОСТИСЛАВ - Княз на Великоморавия /846 г.- 870 г./.

КОНСТАНТИН-КИРИЛ ФИЛОСОФ
Създател на славянската азбука.

МАГ - 1. Вълшебник, който владее тайната на магията. 2. Фокусник.

МЕТОДИЙ - По-голям брат на Кирил.
Негов съратник.

МЕХУРТ - Египетска богиня на нощта.

МИХАИЛ - Византийски император /842.-867./

НАУМ - Ученик на Кирил и Методий.

ОРАКУЛ - Жрец, който предсказва, отгатва бъдещето; проницател, предсказател.

РАБОШ - Предметно средство за мерене, водене на сметки, отчитане и др.

САВА - Ученик на Кирил и Методий.

ТЕОДОСИЙ - Римски император
/379-395 г./ *Налага християнството и латинската писменост в Египет.*

ТРИЕЗИЧНИЦИ - Поддръжници на догмата за използване в богослужението на три /*свещени*/ езика еврейски, гръцки и латински.

ФИНИКИЯ - Древна държава разположена на Арабския Полуостров.

ХЕЛИПОПОЛ - Митично езеро в древен Египет.

ШУМЕРИЯ - Древна държава разположена между реките Тигър и Ефрат.

ЛЕГЕНДИ ЗА БУКВИТЕ
Тодор Лозанов

българска, първо издание

София, 2004

Художник
Иванка Тотева

Предпечат и печат
Изток–Запад